

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 567/2020-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Miriam Bielikovou, Bernolákova 1652/29, Topoľčany, pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 5 Co 123/2019-225 z 12. augusta 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie

základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 123/2019-225 z 12. augusta 2020 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že v konaní začatom na základe žaloby sťažovateľa 25. augusta 2017, ktorou sa proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), domáhal poskytnutia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, Okresný súd Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) po tom, ako uznesením č. k. 6 C 43/2017-67 z 22. februára 2018 pripustil zmenu žaloby v znení, že „žalovaný je povinný uhradiť žalobcovi titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 18 623 €...“, prvým výrokom rozsudku č. k. 6 C 43/2017-162 z 13. februára 2019 rozhodol, že konanie, čo sa týka istiny v sume 18 623 €, zastavuje, keďže v priebehu konania, po vyhotovení znaleckého posudku č. 25/2018, došlo 7. decembra 2018 zo strany žalovanej k zaplateniu istiny a k následnému čiastočnému späťvzatiu žaloby, s ktorým žalovaná súhlasila. Po čiastočnom späťvzati žaloby si žalobca v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka uplatnil úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7 416 € za obdobie od 22. októbra 2016 do 10. októbra 2017 a zo sumy 18 623 € za obdobie od 11. októbra 2017 do 6. decembra 2018, a túto zmenu okresný súd uznesením pripustil a následne druhým výrokom uvedeného rozsudku rozhodol, že v časti týkajúcej sa úroku z omeškania žalobu zamietá, keďže žalovaná si splnila povinnosti vyplývajúce z § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o povinnom zmluvnom poistení“). Okresný súd považoval za preukázané, že sťažovateľ listom z 18. augusta 2016, ktorého prílohou bol lekársky posudok dvoch posudkových lekárov o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia, požiadal žalovanú o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, a že žalovaná mu listom zo 6. októbra 2016 oznámila čiastočné plnenie za uplatnený nárok v sume 2 231 € a zároveň uviedla dôvody, pre ktoré mu v ostatnej časti poistné plnenie odmietla poskytnúť. V tejto

súvislosti okresný súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 145/2017 z 22. novembra 2018, z ktorého vyplýva, že pokiaľ si poisťovateľ pri prešetrovaní poistnej udalosti splní povinnosti ustanovené § 11 ods. 6 zákona o povinnom zmluvnom poistení, nie je povinný uhradiť poškodenému úroky z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona o povinnom zmluvnom poistení.

3. Proti druhému výroku rozsudku okresného súdu č. k. 6 C 43/2017-162 z 13. februára 2019 podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom tvrdil, že nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia preukázal, avšak žalovaná, ktorá si nespĺnila povinnosti vyplývajúce z § 11 ods. 6 zákona o povinnom zmluvnom poistení, mu ho nechcela neoprávnene a bezdôvodne priznať, preto má nárok aj na úroky z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona o povinnom zmluvnom poistení.

4. Krajský súd napadnutým rozsudkom druhý výrok rozsudku okresného súdu č. k. 6 C 43/2017-162 z 13. februára 2019 potvrdil ako vecne správny s tým, že oznámenie žalovanej zo 6. októbra 2016 o neposkytnutí poistného plnenia v žalobcom požadovanej výške nebolo nezdôvodneným a svojvoľným aktom žalovanej, ale bolo podporené názorom dvoch posudkových lekárov. Sťažovateľ nemá žiaden právny podklad k požadovaniu ním uplatnených úrokov z omeškania na tom skutkovom základe, že argumentácia žalovanej týkajúca sa neposkytnutia požadovaného poistného plnenia vo zvyšku bola následne vyvrátená nariadeným a vypracovaným znaleckým posudkom.

5. S uvedenými závermi okresného súdu a krajského súdu sťažovateľ nesúhlasí a v ústavnej sťažnosti im vytýka, že pri výklade a aplikácii § 11 ods. 6 a 8 zákona o povinnom zmluvnom poistení v nadväznosti na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa odchýlili od ich znenia tak, že zásadne popreli ich účel a význam. Podľa názoru sťažovateľa rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 145/2017 z 22. novembra 2018, na ktorý poukázal okresný súd, vyvoláva dve podstatné otázky, na ktoré sťažovateľ nedostal náležitú odpoveď. Ak totiž § 11 ods. 8 zákona o povinnom zmluvnom poistení skutočne predstavuje sankciu za nesplnenie nepeňažnej povinnosti, absentuje logické a presvedčivé zdôvodnenie, prečo by táto zákonná úprava mala ako *lex specialis* derogovať všeobecnú úpravu § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Druhou otázkou je vzájomný vzťah povinností poisťovateľa

vyplývajúcich z § 11 ods. 6 zákona o povinnom zmluvnom poistení, s ktorým sa všeobecné súdy vysporiadali čisto formalisticky a arbitrárne. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza, že otázka omeškania musí byť skúmaná objektívne, a nie s ohľadom na subjektívne presvedčenie žalovanej, a že pripojená zdravotná dokumentácia sťažovateľa nepreukazovala ním uplatnené nároky.

5.1 Sťažovateľ zároveň namieta, že mu bola spôsobená majetková ujma a že arbitrárny výklad a aplikácia uvedených zákonných ustanovení mu priamo znemožnili rozšíriť svoj majetok o peňažné prostriedky zodpovedajúce žalobou uplatneným úrokom z omeškania.

5.2 Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 123/2019-225 z 12. augusta 2020 (bod 4), ktorý sťažovateľ považuje za svojvoľný a zjavne neodôvodnený vo vzťahu k § 11 ods. 6 a 8 zákona o povinnom zmluvnom poistení v nadväznosti na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (body 5 a 5.1).

12. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

15. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

16. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí ustanovených § 34 ods. 1, § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 124 a § 132 zákona o ústavnom súde.

17. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

18. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

19. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa v bode 7 citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) je založená na princípe subsidiarity. Samotná ústava tak rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010) a ako nástroj ochrany základných práv a slobôd nastupuje až po vyčerpaní všetkých dostupných efektívnych prostriedkov na ochranu práv uplatniteľných v zhode so zákonom v systéme orgánov verejnej moci. Z konania o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavnému súdu prislúcha právomoc zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody iba za predpokladu, že právna úprava takému právu neposkytuje účinnú ochranu

prostredníctvom opravného prostriedku dostupného fyzickej alebo právnickej osobe a že ju neposkytuje žiaden iný orgán Slovenskej republiky (I. ÚS 36/96, I. ÚS 78/99).

20. Ak zákon podmieňuje prípustnosť sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí [čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017, IV. ÚS 158/2018).

21. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

22. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22.1 Citovaná právna úprava (účinná od 1. júla 2016) presunula ťažisko tvrdenia a preukazovania väd zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na dovolateľa, ktorý limity posúdenia prípustnosti dovolania určuje obsahom podaného dovolania.

22.2 „Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla

intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti)“ (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017).

23. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23.1 Zásadnou zmenou prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP proti rozhodnutiam odvolacieho súdu je s účinnosťou od 1. júla 2016 jeho nastavenie na princípe otvorenosti proti všetkým rozhodnutiam odvolacieho súdu, s výnimkami uvedenými v § 421 ods. 2 CSP a v § 422 CSP, s tým obsahovým rozdielom, že o naplnení predpokladov prípustnosti, definovaných v § 421 ods. 1 CSP rozhoduje iba dovolací súd.

23.2 Podľa § 422 ods. 1 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

23.3 Podľa § 422 ods. 2 CSP na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

23.4 V Slovenskej republike bola v roku 2017 minimálna mesačná mzda na úrovni 435 €.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

24. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd na okresnom súde zistil, že sťažovateľ napriek poučeniu o možnosti podať proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii, dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu nepodal. Napadnutý rozsudok krajského súdu bol doručený právnej zástupkyňi sťažovateľa 6. októbra 2020 a v rovnaký deň nadobudol aj právoplatnosť. Nepodaním dovolania podľa § 420 ods. f) CSP, resp. § 421 ods. 1 CSP proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ nevyčerpal právny prostriedok, ktorý mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

25. V skutkovo a právne podobnej veci, v ktorej poisťovateľ, ktorý podal dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, formuloval právne otázky, či „(i) možno poisťovateľa zaviazat' na zaplatenie úrokov z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 OZ, ak si riadne splnil svoje povinnosti v zmysle § 11 ods. 6 ZoPZP, (ii) kedy sa poisťovateľ dostane do omeškania s vyplatením poistného plnenia, pokiaľ ide o nepreukázané nároky na náhradu škody, ak si riadne splní povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 ZoPZP a o sporných nárokoch na náhradu škody rozhodoval súd“, najvyšší súd v uznesení sp. zn. 7 Cdo 109/2018 z 27. mája 2020 dospel k záveru, že „žalovaná si svoju povinnosť ako poisťovateľ podľa § 11 ods. 6 ZoPZP splnila, nebola preto povinná uhradiť žalobcovi ako poškodenému úroky z omeškania. Do omeškania by sa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 ZoPZP.“. Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní vychádzal nielen zo spomínaného rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 145/2017 z 22. novembra 2018,

ale aj z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 212/2017 z 26. februára 2019, v ktorého bode 23 konštatoval: „Pre zákon č. 381/2001 Z. z. ako pre špeciálny právny predpis upravujúci určitú oblasť poistenia vo vzťahu k Občianskemu zákonníku platí, že jeho ustanovenia majú prednosť pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Túto prirodzenú právnu zákonitosť zaviedol zákonodarca v ustanovení § 1 ods. 2. Pravidlo, aby zákon stanovil inak, nemožno chápať doslovne požiadavkou, aby bol Občiansky zákonník aplikovaný na všetky prípady, kedy zákon č. 381/2001 Z. z. výslovne jeho aplikáciu nespochybňuje. Znamená to, že v prípadoch, keď zákon č. 381/2001 Z. z. určuje rozsah práv a povinností odlišne od Občianskeho zákonníka, je namieste vylúčené použitie zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka, avšak tam, kde zákon neustanovuje žiadnu odlišnosť od Občianskeho zákonníka, nie je dôvod neaplikovať Občiansky zákonník. K rovnakým záverom dospela aj právna teória (porovnaj Petruľák M.; Šulíková M.: Poistné zmluvy, I. vydanie, Praha, C. H. Beck, 2012, s. 265, 375).“

26. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

27. Nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivý proces

nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú, za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (II. ÚS 78/05). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu však nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (m. m. I. ÚS 97/97), ani domáhať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Právo na súdnu ochranu nemôže byť porušené tým, že všeobecný súd vysloví svoj právny názor, rozhodne na jeho základe a svoje rozhodnutie náležite odôvodní (II. ÚS 77/06).

28. Na základe uvedených skutočností, t. j. nepodania dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu a dôvodov ústavnej sťažnosti vychádzajúcich z jednoduchej nespokojnosti sťažovateľa s napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

29. Nad rámec uvedeného ústavný súd dáva do pozornosti sťažovateľa, že jeho argumentácia o svojvoľnosti a zjavnom neodôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu vo vzťahu k § 11 ods. 6 a 8 zákona o povinnom zmluvnom poistení v nadväznosti na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov napadnutého rozsudku krajského súdu, preto pokiaľ by aj sťažovateľ uvedený právny prostriedok, ktorý mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, vyčerpal, ústavný súd by jeho ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

30. V tejto súvislosti ústavný súd tiež konštatuje, že „Článok 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zabezpečuje každému rovnaké predpoklady a možnosti nadobúdať veci do vlastníctva za podmienok, ktoré sú upravené v Ústave Slovenskej republiky alebo v ďalších zákonoch. Vlastnícke právo každej osoby má rovnaký zákonný obsah a požíva ochranu bez ohľadu na to, či ide o štát, právnickú osobu, obec alebo fyzickú osobu. Z formulácie obsiahnutej v čl. 20 ods. 1 ústavy však nemožno vyvodzovať ústavné právo získať vec do svojho vlastníctva (vlastniť majetok) bez dodržania predpokladov, ktoré sú na tento účel upravené zákonmi.“ (I. ÚS 128/95).

31. Právny názor ústavného súdu, ktorým sa účel ochrany vlastníka podľa čl. 20 ústavy identifikuje s osobou, ktorá naozaj je vlastníkom, a nie aj s tými, ktorí sa usilujú o nadobudnutie vlastníctva, je konformný s právnym názorom Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého vlastnícke právo zaručené čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nezahŕňa právo nadobudnúť majetok (Marckx Case, séria A, 1979,č. 31; Van der Musselle Case, séria A, 1983, č. 70).

32. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu